

εξαιρετικό να ποιήσει με μόνο όχι μόνο
να γίνει άσπρη με τον αιώνα. Μας δίνει
και με παρόμοια κριτική. Και αυτό είναι το πρώτο

Ως τόσον μελετών 'να γράψω [...] διά ὀλίγων στίχων τὸν νοῦν τοῦ λαοῦ μου. Ἡ φράση αὐτή

μαρτυρεῖ ἕνα ευρύτερο σχέδιό του: πρώτα να συνθέσει «ὀλίγους στίχους» για να «δοκιμάσει τον νοῦν του λαοῦ του» και στη συνέχεια να πραγματοποιήσει ἕνα (μεγαλύτερο, ως φαίνεται) ποίημα «τὴν καλλιέργειαν τῆς γλώσσης καὶ τὴν ὑψηλοφροσύνην τοῦ ἔθνους διατεινόμενος». Χάρη στο εὔρημα του Λεύκιου Ζαφειρίου (2003), γνωρίζουμε σήμερα ὅτι το πρώτο βήμα πραγματοποιήθηκε καὶ ὁ καρπὸς ἦταν τὸ *Ἑλλίς πατρίδος*: εἶναι ὁ ποιητικὸς τὸν κόπος τὸν ὁποῖον ἐδῶ ζητᾶται να αφιερώσει στον Γκίλφορντ. Τι σημαίνει ὅμως «να δοκιμάσω πρώτον δι' ὀλίγων στίχων τὸν νοῦν τοῦ λαοῦ μου»; Επιθυμοῦσε ἄραγε να δει τὴν ανταπόκριση τῶν ἐλλήνων λογίων στὴν ποίησή του, τὴν υποδοχὴ τῆς ποιητικῆς του γλώσσης ἢ ὅτι αὐτὸ θα ἦταν τὸ πρώτο ποίημα που δοκίμαζε να γράψει στὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα; Ἀς μὴ λησμονοῦμε ὅτι τὸ *Ἑλλίς πατρίδος* ἦταν τὸ πρώτο (σίγουρα τὸ πρώτο δημοσιευμένο) ποίημά του στα ἐλληνικά. Ἴσως σήμερα πια να μπορούμε να πούμε ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἦταν ἰδιαίτερα παρήγορο γι' αὐτόν. Το μικρὸ ποίημα δὲν βρέθηκε σε καμία ἐλληνικὴ βιβλιοθήκη, ἀλλὰ μόνο σε μία ἀγγλική, ὕστερα ἀπὸ σχεδὸν δύο αἰῶνων σιωπῆς που τὸ εἶχε τυλίξει. Ἐφτασε ἄραγε ποτὲ στὴν Ελλάδα, βρέθηκε τὸς ἄλλους ἀναγνώστες που ἐπιθυμοῦσε, ἄκουσε κριτικές; Δὲν ἔχουμε καμία μαρτυρία. Ὡς πρὸς τὸ ἄλλο, τὸ πιο φιλόδοξο μέρος τοῦ σχεδίου του (μελετῶν 'να γράψω τὶ ποίημα τὴν καλλιέργειαν τῆς γλώσσης καὶ τὴν ὑψηλοφροσύνην τοῦ ἔθνους διατεινόμενος), εἶναι πιθανὸ να μὴν ολοκληρώθηκε ποτὲ καὶ να πρόκειται για τα σπαράγματα μίας πράγματι μεγάλης σύνθεσης που τὴ γνωρίζουμε ὡς «Ἀπόσπασμα ἀγνωστοῦ ποήματος». Βλ. Βίττι (

Καὶ ἔτσι
ὡς ἴσως
ἐξ
καρπὸς
τὸν
τὸν
νὸς ἀπὸ
τὴν
γιὰ τὴν
καὶ τὸν
ἐπιθυμοῦσε
ἀκούσε
κρίσεις
δὲν ἔχουμε
καμία
μαρτυρία
Ὡς πρὸς
τὸ ἄλλο,
τὸ πιο
φιλόδοξο
μέρος
τοῦ
σχεδίου
του
(μελετῶν
'να
γράψω
τὶ
ποίημα
τὴν
καλλιέργειαν
τῆς
γλώσσης
καὶ
τὴν
ὑψηλοφροσύνην
τοῦ
ἔθνους
διατεινόμενος),
εἶναι
πιθανὸ
να
μὴν
ολοκληρώθηκε
ποτὲ
καὶ
να
πρόκειται
για
τα
σπαράγματα
μίας
πράγματι
μεγάλης
σύνθεσης
που
τὴ
γνωρίζουμε
ὡς
«Ἀπόσπασμα
ἀγνωστοῦ
ποήματος».

Ὡς πρὸς τὸ ἄλλο, τὸ πιο φιλόδοξο μέρος τοῦ σχεδίου του (μελετῶν 'να γράψω τὶ ποίημα τὴν καλλιέργειαν τῆς γλώσσης καὶ τὴν ὑψηλοφροσύνην τοῦ ἔθνους διατεινόμενος), εἶναι πιθανὸ να μὴν ολοκληρώθηκε ποτὲ καὶ να πρόκειται για τα σπαράγματα μίας πράγματι μεγάλης σύνθεσης που τὴ γνωρίζουμε ὡς «Ἀπόσπασμα ἀγνωστοῦ ποήματος». Βλ. Βίττι (

243. Η SUSAN FORTUNE RIDOUT ΣΤΟΝ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΛΒΟ
Λονδίνο, Πριν τις 26 Νοεμβρίου 1819

Πολύτιμη

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ: Biblioteca Apostolica Vaticana, *Autografi Ferrajoli, Raccolta Ferrajoli*, φάκ. 6109, αρ. 10837.
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Δίφυλλο· τὸ κείμενο στα φφ. 1r-2v, δίχως ὄνομα παραλήπτη, ταχυδρομικὴ σφραγίδα ἢ ἄλλα στοιχεία.
ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: Vittì, *Πηγές*, σ. 102 (αρ. 219). Πβ. Πορφύρης, *Καρμπονάρος*, 1992, σ. 31-32 (μετάφραση)· Καραγιώργος, «Ἰράμματα», σ. 121-122 (αρ. 30: μετάφραση).
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Ἀχρονολόγητη. Τοποθετεῖται ἐδῶ ἐφόσον στὴν ἐπόμενη ἐπιστολὴ τῆς (26 Νοεμβρίου 1819: επ. αρ. 244) ἡ Ridout ἀναφέρεται στο περιεχόμενο αὐτῆς ἐδῶ. Πβ. Πορφύρης, *Καρμπονάρος*, 1992, σ. 31.

[1r Non amo lo stile dell'ultima, meglio della prudente lettera, Signore ed Amico mio, in fatto, non posso intenderla, è un enigma, dal comincio alla fine, è inesplicabile: Profeti, sacrificatori, errori, lettere, lutti.